

Grundläggande granskning 3/2021

Regionstyrelsen år 2021



Foto: Jonas Westling

April 2022
Marcus Rönnegård, Ingrid Lindberg och Malin Hedlund
Revisionskontoret
Diarienummer: REV 9-2021

Innehåll

1. Sammanfattande analys	3
2. Bakgrund och genomförande	4
3. Regionstyrelsens verksamhetsplanering	8
Styrelsens budget och verksamhetsplan	8
4. Regionstyrelsens uppföljning och kontroll	9
Styrelsens protokoll och sammanträden	9
Styrelsens ekonomistyrning	9
Styrelsens beslut om fördelning av statsbidrag	10
Regiondirektörens uppdrag	11
Styrelsens följsamhet till reglemente för intern kontroll	12
Styrelsens uppföljning av verksamhetsmålen	13
5. Regionstyrelsens uppsikt under år 2021	15
Styrelsens planering av uppsikten	15
Genomförd uppsikt år 2021	16
6. Iakttagelser från fördjupade granskningar år 2021	18
7. Åtgärder med anledning av iakttagelser år 2020	19
8. Svar på revisionsfrågor	20
Våra rekommendationer till regionstyrelsen	21

Bilagor

1. Nedbrytning av revisionsfrågor
2. Regionstyrelsens beslut om grundläggande styrdokument
3. Regionstyrelsens uppdrag till regiondirektören under år 2021
4. Iakttagelser om regionstyrelsens arbete med intern kontroll

1. Sammanfattande analys

Regionstyrelsens verksamhet och resultat

År 2021 präglades av coronapandemin. Regionstyrelsens medarbetare genomförde stora insatser för att upprätthålla verksamheten och hantera utmaningar som följde med pandemin.

Regionstyrelsen hade svaga resultat år 2021. Enligt styrelsens årsrapport uppfylldes endast fem av elva verksamhetsmål. Styrelsen hade ett underskott med -165 miljoner kronor. Den främsta orsaken till underskottet var en engångskostnad till följd av en förändrad beräkning av pensionskulden.

Liksom tidigare år hade regionstyrelsen inte tillräcklig styrning och kontroll. Granskningar år 2021 visar att brister i tjänstepersonsstödet och otydliga ansvarsförhållanden bidrog till svårigheterna. Styrelsen hade inte heller tillräcklig uppsikt över regionens kommunala bolag. Positivt var att styrelsen i hög grad beslutade om styrande dokument.

Våra rekommendationer

Rekommendationer till regionstyrelsen:

- Säkerställ att beslut om fördelning av statsbidrag hanteras i enlighet med kommunallagens 5 kap. 1 §.
- Säkerställ en ändamålsenlig metod för att redovisa resultaten i förhållande till styrelsens verksamhetsmål.
- Utveckla kvaliteten i uppföljningen av den interna kontrollen och vid behov besluta om åtgärder för att komma till rätta med de brister kontrollerna visar.
- Se till att det finns bearbetade analyser som underlag inför styrelsens bedömningar i uppsikten av regionens bolag.

Rekommendationerna kommer att följas upp i nästa års granskning.

2. Bakgrund och genomförande

Enligt kommunallagen ska revisorerna pröva om styrelser och nämnder säkerställt att verksamheten är genomförd på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. I granskningen ingår också att pröva om räkenskaper är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

I sin revisionsplan för år 2021 beslutade revisorerna att genomföra grundläggande granskningar av Region Västerbottens samtliga styrelser och nämnder. Denna granskning avser regionstyrelsen.

Regionstyrelsens ansvar enligt kommunallagen

Regionstyrelsen har enligt kommunallagen ansvar för att verksamheterna inom styrelsens område bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Styrelsen har även ansvar för att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett tillfredsställande sätt.

Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av regionens angelägenheter. Enligt kommunallagen ska styrelsen ha uppsikt över regionens övriga nämnder. Uppsiktsplikten gäller även kommunala bolag, stiftelser, ekonomiska föreningar och kommunalförbund där regionen är medlem. Inom ramen för den förstärkta uppsikten ska styrelsen i årliga beslut för varje hel- och delägt bolag pröva om verksamheten under föregående år har varit förenlig med det kommunala ändamålet och inom ramen för kommunala befogenheter. Om styrelsen finner att så inte är fallet är den skyldig att lämna förslag till fullmäktige för att rätta till missförhållanden.

Fullmäktiges uppdrag till regionstyrelsen

Enligt fullmäktiges reglemente ska regionstyrelsen ansvara för utveckling och förvaltning av fastigheter, tjänster inom teleområdet, logistik och lokalvård. I ansvaret ingår även att bidra till forskning, utveckling och drift inom IT och medicinsk teknik. Styrelsen är också beställare av regionens primärvård som omfattas av vårdvalssystemet enligt lag (2008:926) om valfrihetssystem samt tandvården. Enligt reglementet har styrelsen ansvar för personal- och arbetsmiljöfrågor inom sitt område.

I regionplanen för år 2021 beslutade fullmäktige om tre målområden med tolv mål. Elva av dessa mål riktade fullmäktige till regionstyrelsen:

Hållbart samhälle
Västerbotten har världens bästa och mest jämlika hälsa
Västerbotten är det barnvänligaste länet
Västerbotten har trygga invånare med inflytande och delaktighet och ett rikt samt aktivt kultur- och föreningsliv
Västerbotten är en ledande miljöregion
God och jämlik hälso- och sjukvård
Vi har en nära, tillgänglig och personcentrerad vård i hela länet
Vi levererar jämlik och jämställd hälso- och sjukvård av hög kvalitet
Vi är en attraktiv arbetsgivare med personal som trivs och utvecklas hos oss
Vi har en långsiktig hållbar ekonomi
Jämlik och attraktiv region
Vi är en inkluderande, attraktiv och innovativ samverkanspartner
Vi är ledande inom forskning, innovation och digitalisering
Västerbotten är en attraktiv och jämställd region att leva och verka i samt flytta till

Källa: Regionplan år 2021

Iakttagelser i 2020 års granskning

Revisorernas samlade bedömning efter 2020 års granskning var att regionstyrelsen inte hade en tillräcklig måluppfyllelse och saknade tillräcklig styrning och kontroll över sitt ansvarsområde:

- Regionstyrelsen uppfyllde endast tre av elva verksamhetsmål men redovisade ett ekonomiskt överskott med 298 miljoner kronor. Det var dock svårt att värdera det ekonomiska resultatet och jämföra mot tidigare år. Resultatet påverkades positivt av bland annat riktade statsbidrag för att hantera coronapandemin.
- Positivt var att styrelsen hade beslutat om grundläggande styrdokument för sin verksamhet. Fördjupade granskningar visade dock att styrelsen precis som tidigare år hade svårt att styra och kontrollera sitt ansvarsområde. Styrelsen hade inte heller tillräcklig uppsikt över nämnder och kommunala företag.

Rekommendationer i 2020 års granskning

Föregående år lämnade revisorerna följande rekommendationer till styrelsen:

- Säkerställ att det finns ett tillräckligt tjänstepersonsstöd för att stärka de processer som rör styrning, uppföljning och kontroll.
- Ställ krav på konsekvensbeskrivningar, riskanalyser och kostnadsberäkningar inför beslut om åtgärder. Vid avvikelser måste styrelsen vara aktiv och fatta nya beslut.
- Säkerställ en ändamålsenlig metod och redovisning av resultat i förhållande till styrelsens verksamhetsmål.
- Utveckla kontrollen över de uppdrag som styrelsen lämnar till regiondirektören och andra tjänstepersoner genom att tydligt ange när uppdragen ska återrapporteras.
- Se till att analyser och resultat från uppsikten är dokumenterade. Utvärdera om bolagens verksamheter är genomförda i enlighet med kommunala ändamål och kommunala befogenheter senast vid styrelsens beslut om årsredovisningen.

Regionstyrelsens yttrande över 2020 års granskning

I ett yttrande i juni 2021 redogjorde regionstyrelsen för de åtgärder den vidtagit utifrån revisorernas rekommendationer:

- Styrelsen uppgav att regiondirektören under våren 2021 hade inrättat en ledningsgrupp för regionstyrelsens förvaltning.
- För att ge verksamheterna och styrelsen möjlighet att utveckla arbetet med konsekvensbeskrivningar och riskanalyser hade förvaltningen tagit fram ett nytt digitalt stöd för planering och uppföljning.
- Styrelsen hade justerat tidplanen i planerings- och budgetprocessen. En ny modell för verksamhetsstyrning skulle börja implementeras i regionförvaltningen under år 2022.
- Styrelsens förvaltning hade påbörjat ett arbete för att sortera ut uppdrag som var ren verkställighet från de uppdrag som behövde anmälas.

- Styrelsen hade påbörjat en processkartläggning av ägarstyrningen. Ett förbättringsområde handlade om att klargöra hur analyser och dokumentation av uppsikten skulle gå till.
- Styrelsen uppgav att den följde fullmäktiges reglemente gällande årligt beslut för kommunala bolag inom den förstärkta uppsikten. Enligt styrelsen innebar detta att styrelsen skulle fatta beslut senast den 30 juni varje år.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med denna granskning är att ge underlag till revisorernas för deras ansvarsprövning av regionstyrelsen. Granskningen har gett svar på följande:

1. Har styrelsen en tillräcklig måluppfyllelse?
2. Har styrelsen haft en tillräcklig styrning och kontroll över verksamheten inom sitt ansvarsområde?
3. Har styrelsen en tillräckligt utvecklad redovisning av måluppfyllelse?
4. Har styrelsen lett och samordnat förvaltningen av regionens angelägenheter i tillräcklig utsträckning?
5. Har styrelsen haft tillräcklig uppsikt över övriga nämnder, kommunala företag och kommunalförbund?
6. Har styrelsen agerat tillräckligt med anledning av rekommendationerna i föregående års granskning?

Granskningen omfattar inte om styrelsen säkerställt att räkenskaperna är rättvisande. Detta granskas i samband med regionens delårs- och årsbokslut och redovisas i separata rapporter.

Granskningens revisionskriterier

Revisionskontorets bedömning av styrelsens ansvarsutövande har utgått från:

- Kommunallagen (2017:725) 6 kap. 1, 6, 8–9, 11–13 §§ samt 11 kap. 8–9 §§
- Fullmäktiges reglemente för styrelsen
- Fullmäktiges reglemente för intern kontroll
- Övriga uppdrag, mål eller direktiv från fullmäktige till styrelsen
- Regionstyrelsens egna anvisningar

Granskningens genomförande

Granskningen har genomförts av sakkunniga på revisionskontoret. Projektledare för granskningen har varit Marcus Rönnegård. Ingrid Lindberg och Malin Hedlund har varit projektmedarbetare.

Vi har brutit ner de övergripande revisionsfrågorna till delfrågor för att systematiskt analysera och bedöma styrelsens ansvarstagande (se bilaga 1).

Revisionskontorets program för grundläggande granskning innefattar analys av styrelsens verksamhetsplan, protokoll, delårsrapporter, årsrapporter, ekonomistyrning, följsamhet till fullmäktiges reglemente för intern kontroll, följsamhet till regler och rutiner etc. Dessutom har vi följt upp rekommendationer från den grundläggande granskningen för år 2020 och summerat iakttagelser från fördjupade granskningar under år 2021.

Rapporten är kvalitetssäkrad

Rapporten har kvalitetssäkrats genom att den granskats av annan sakkunnig på revisionskontoret samt av revisionsdirektören. Dessutom har ett antal tjänstepersoner i regionstyrelsens förvaltning fått möjlighet att lämna synpunkter på rapportens innehåll: regiondirektör, stabsdirektör, ekonomidirektör, kanslichef, nämndsekreterare samt strateg inom ekonomi, planering och uppföljning.

3. Regionstyrelsens verksamhetsplanering

Sammanfattning: Regionstyrelsens verksamhetsplan överensstämde med det som regionfullmäktige beslutat.

Styrelsens budget och verksamhetsplan

Regionstyrelsens förvaltning bestod år 2021 av två verksamhetsområden: service samt digitalisering och medicinsk teknik. Dessutom ingick fyra centrala staber: ledningsstaben, ekonomistaben, HR-staben och kommunikationsstaben. Förvaltningen hade år 2021 drygt 1100 anställda. I december 2021 slog styrelsen ihop service med digitalisering och medicinsk teknik till ett gemensamt verksamhetsområde.

I sin verksamhetsplan fördelade regionstyrelsen den budget på 3 281 miljoner kronor som fullmäktige beslutat om för styrelsen (RS 2020-10-27, § 213). I förhållande till budgeten för år 2020 var det en ökning med 76 miljoner kronor. Löne- och prisuppräknningar uppgick till 33 miljoner kronor. Därutöver ökade bland annat avskrivningarna med 33 miljoner kronor, pensionskostnaderna med elva miljoner och ersättningen till tandvården för 20–23 åringar med tio miljoner kronor.

I februari 2021 ändrade fullmäktige styrelsens budget till följd av statsbidrag

I februari 2021 ändrade fullmäktige styrelsens budget. Anledningen var ökade statliga bidrag med koppling till pandemin. Styrelsens budget ökade med 146 miljoner kronor till 3 429 miljoner. Det största delen skulle gå till ett projekt för hanteringen av uppskjuten vård och effekter av pandemin. Det handlade om 108 miljoner kronor. Medlen skulle redovisas separat och inte ingå i styrelsens ordinarie driftbudget. I uppdragsbeskrivningen framgick att styrelsen skulle redovisa utfallet av projektet senast i samband med årsrapporten.

Styrelsen beslutade om delmål

I sin verksamhetsplan för år 2021 beskrev styrelsen sina förutsättningar och prioriteringar för året. I planen framgick de mål och uppdrag fullmäktige ställt upp för styrelsen.

Med utgångspunkt från fullmäktiges mål beslutade styrelsen om 33 delmål i form av mätbara indikatorer. Indikatorerna skulle följas under året och resultaten skulle ingå i styrelsens delårs- och årsrapportering.

Vår kommentar

Vi bedömer att regionstyrelsens verksamhetsplan år 2021 i allt väsentligt utgick från det regionfullmäktige hade beslutat. Styrelsen beslutade om ekonomiska prioriteringar. Delmålen utgick från fullmäktiges övergripande mål och var i huvudsak mätbara.

4. Regionstyrelsens uppföljning och kontroll

Sammanfattning: Regionstyrelsen höll sig informerad om den ekonomiska utvecklingen. Styrelsen hade underskott mot budget vilket berodde på en engångskostnad till följd av förändrad beräkning av pensionsavsättningar. Det fanns brister i styrelsens redovisning av måluppfyllelse.

Styrelsens protokoll och sammanträden

Regionstyrelsen har under år 2021 haft nio protokollförda sammanträden. På grund av coronapandemin deltog många av ledamöterna via videolänk vid flera möten. Styrelsens ledamöter fick information från regiondirektören vid samtliga sammanträden. Ledamöterna fick också ekonomiska månadsrapporter.

Styrelsen beslutade i hög grad om grundläggande styrdokument år 2021. I bilaga 2 finns en sammanställning över styrdokument som styrelsen beslutat om.

Revisionskontoret har genomfört ett stickprov av regionstyrelsens beslutsunderlag till två av styrelsens sammanträden år 2021. Stickprovet visade att endast 74 procent av beslutsunderlagen var diarieförda (REV 9/2021).

Vår kommentar

Precis som tidigare år har styrelsen beslutat om viktiga styrdokument, vilket är positivt. Det var dock brister i diarieföringen av handlingar som utgjorde underlag på styrelsens sammanträden.

Styrelsens ekonomistyrning

Regionstyrelsen hade ett underskott år 2021 med -165 miljoner kronor. Det motsvarade en avvikelse mot budget på -5,3 procent. År 2020 hade styrelsen ett överskott på 298 miljoner kronor och en avvikelse på 10,3 procent. Orsaken till underskottet var ett nationellt beslut om förändrat livslängdsantagande vid kommuners och regioners beräkning av pensionsskulden. Detta hade medfört en engångskostnad för pensioner för regionen på 326 miljoner kronor. Underskottet uppvägdes till viss del av riktade statsbidrag till följd av pandemin.

Styrelsen hade underskott under hela året

Styrelsen fick ekonomiska rapporter både om regionen som helhet och styrelsens verksamhet vid sina sammanträden under år 2021. Styrelsen fick också löpande rapporter om projektet för att hantera uppskjuten vård och pandemieffekter. Av tabellen nedan framgår att styrelsen hade underskott under hela året.

Styrelsens ekonomiska avvikelse i förhållande till budget under år 2021

Månad 2021	Avvikelse i miljoner kronor	Avvikelse i procent
April	-225	-24,3
Juli	-179	-10,9
Augusti	-97	-5,1
Oktober	-53	-2,2
December	-165	-5,3

Källa: Regionstyrelsens månadsrapporter. Uppgifterna är bearbetade av revisionskontoret.

I delårsrapporten per april 2021 redovisade styrelsen ett underskott mot budget på -225 miljoner kronor, vilket motsvarade -24 procent. I delårsrapporten per augusti var underskottet -97 miljoner kronor, vilket motsvarade -5,1 procent. Som orsak till underskotten angav styrelsen den uppkomna engångskostnaden till följd av den förändrade beräkningsmodellen för pensionsavsättningar.

I delårsrapporten per augusti gjorde styrelsen en prognos att verksamheterna skulle ha ett överskott på 55 miljoner kronor vid årets slut.

Pandemin påverkade det ekonomiska resultatet

Vid årets slut redovisade styrelsen ett underskott på -165 miljoner kronor. Störst avvikelse hade den regionövergripande verksamheten där bland annat pensionskostnaderna ingick. Där var underskottet -207 miljoner kronor. Analysen var dock översiktlig. Styrelsen förklarade till exempel inte varför resultatet avvek med 220 miljoner kronor från prognosen i delårsrapporten per augusti.

Styrelsen hade överskott för flera av sina verksamheter. Område digitalisering och medicinsk teknik hade ett överskott på 16,9 miljoner kronor, område service hade ett överskott på 24,6 miljoner.

Styrelsen uppgav i sin årsrapport att pandemin hade haft stor påverkan på ekonomin. Ökade behov hade medfört att kostnaderna ökat inom många områden samtidigt som det fanns områden där kostnaderna hade minskat.

Redovisningen saknade uppgifter om statsbidragen

Styrelsen redovisade ingen samlad bild över hur mycket statsbidrag regionstyrelsen hade fått med anledning av pandemin. Årsrapporten saknade en analys av hur mycket statsbidragen hade påverkat det ekonomiska resultatet i förhållande till budgeten.

Styrelsen redovisade inte heller utfallet för projektet att hantera uppskjuten vård och pandemieffekter som skulle finansieras med statsbidrag enligt fullmäktiges beslut från februari 2021.

Pandemin påverkade det ekonomiska omställningsarbetet

I årsrapporten redovisade styrelsen att den inför år 2021 hade tagit fram en åtgärdsplan på tolv miljoner kronor. Enligt styrelsen hade åtgärderna haft en effekt på 34 miljoner kronor. Det motsvarar en effekt på 283 procent. Styrelsen konstaterade att effekten till stor del berodde på att pandemin hade gett kostnadsminskningar inom områden som berördes av omställningsplanen, exempelvis sjukresor.

Vår kommentar

Vi konstaterar att regionstyrelsen under år 2021 höll sig informerad om den ekonomiska utvecklingen. I styrelsens årsrapport fanns dock ingen analys av i vilken omfattning de extra statsbidragen påverkade resultatet i förhållande till budgeten. Det saknades också en redovisning av utfallet för projektet för att hantera uppskjuten vård och pandemieffekter.

Styrelsens beslut om fördelning av statsbidrag

Enligt kommunallagen 5 kap. 1 § är det fullmäktiges uppgift att besluta om budgeten för styrelser och nämnder. Enligt fullmäktiges reglemente får dock regionstyrelsen besluta om fördelning av riktade statsbidrag. Av reglementet framgår inte i

vilken omfattning som regionstyrelsen får besluta om att fördela statsbidrag. År 2020 bedömde revisorerna att styrelsens fördelning av riktade statsbidrag var för omfattande (13/2020). Revisorerna menade att det fanns risk att styrelsens agerande stred mot kommunallagen, det vill säga att styrelsen hade utfört uppgifter som endast fullmäktige fick utföra.

Även för år 2021 fick Region Västerbotten stora riktade statsbidrag. Sammanlagt uppgick de riktade statsbidragen till 1,7 miljarder kronor enligt bokföringen. En del av statsbidragen fördelade fullmäktige i den ordinarie budgetprocessen och via tilläggsbudget. Delar av de riktade statsbidragen fördelade styrelsen löpande under året utan beslut från fullmäktige:

- I april 2021 fördelade styrelsen (§ 80) drygt 84 miljoner kronor i riktade statsbidrag. En stor del gick till hälso- och sjukvårdsnämndens verksamheter. Det handlade bland annat om ökad tillgänglighet, psykisk hälsa och cancervård.
- Från och med i juni 2021 fanns det möjlighet för regionen att ta del av ytterligare 52 miljoner kronor i riktade statsbidrag för hantering av pandemin och uppskjuten vård. Först i slutet av året ansökte regionen om pengarna. Pengarna fördelades från ekonomifunktionen enligt ett principbeslut (RS 564-2021) om hantering av covid-19 som regionstyrelsen hade tagit i april 2021 och bokfördes som uppkomna merkostnader. Varken av styrelsens eller hälso- och sjukvårdsnämndens protokoll framgick hur pengarna fördelades och hanterades.
- I december 2021 beslutade styrelsen (§ 282) att omfördela överskottet vid årets slut från statens ersättning för PCR-tester och smittspårning till hälso- och sjukvårdsnämnden. Det handlade om 234 miljoner kronor.

Vår kommentar

Det finns risk att styrelsens fördelning av riktade statsbidrag år 2021 strider mot kommunallagen och att styrelsen utfört uppgifter som endast fullmäktige får utföra.

Regiondirektörens uppdrag

Regiondirektörens ställning regleras i kommunallagen 7 kap. 1 §. I den instruktion regionstyrelsen beslutat om framgår regiondirektörens övergripande uppdrag i regionen samt vilket ansvar direktören har för den egna förvaltningen. Styrelsens delegationsordning anger vilka beslut regiondirektören får ta på styrelsen vägnar.

Regiondirektören bildade en ledningsgrupp för styrelsens förvaltning

I maj 2021 bildade regiondirektören en ledningsgrupp som stöd för styrning och kontroll av sin förvaltning. Enligt mötesanteckningar ingick regiondirektören och direktörerna för styrelsens verksamhetsområden och de centrala staberna.

Regiondirektören har sedan tidigare år en central ledningsgrupp för övergripande samordning och information i regionen. Enligt mötesanteckningar ingick regiondirektören, hälso- och sjukvårdsdirektören och regionala utvecklingsdirektören samt direktörerna för styrelsens verksamhetsområden och de centrala staberna.

I vårt granskningsarbete har vi inte funnit några arbetsordningar eller motsvarande för regiondirektörens ledningsgrupper.

Styrelsen gav uppdrag till regiondirektören under året

Utöver aktiviteter i verksamhetsplanen beslutade regionstyrelsen om totalt 20 uppdrag riktade till regiondirektören under år 2021. I bilaga 3 finns en förteckning över samtliga uppdrag. Sammanfattningsvis:

- För åtta uppdrag hade styrelsen inte beslutat om eller när regiondirektören skulle rapportera till styrelsen.
- Fyra av de uppdrag som regiondirektören fick från styrelsen blev inte rapporterade i tid.
- Två av uppdragen skulle redovisas löpande för styrelsen. Fram till och med sammanträdet i mars 2022 hade regiondirektören gett information om det ena ärendet vid tre tillfällen och det andra ärendet vid två tillfällen.
- Två av uppdragen ska redovisas efter det att denna granskning slutförts.

Vår kommentar

Det är positivt att regiondirektören bildat en ledningsgrupp för styrelsens förvaltning. Regiondirektören bör besluta om arbetsordningar för sina ledningsgrupper.

Styrelsen beslutade om ett flertal uppdrag till regiondirektören under året. För majoriteten av fallen hade styrelsen beslutat om tid för återrapportering och har därmed förbättrat sin kontroll av uppdragen jämfört med år 2020. Några uppdrag blev dock inte rapporterade i tid. Styrelsen behöver stärka kontrollen över lämnade uppdrag.

Styrelsens följsamhet till reglemente för intern kontroll

Vi har granskat regionstyrelsens följsamhet till fullmäktiges reglemente för intern kontroll. I bilaga 4 redovisar vi våra samlade iakttagelser.

Det fanns brister i styrelsens uppföljning

Styrelsens arbete med den interna kontrollen utgick för år 2021 från en riskanalys (RSAU 2020-11-17, § 233). I riskanalysen hade styrelsen identifierat och värderat 22 risker. Styrelsen beslutade att tolv risker skulle följas i internkontrollplanen (2021-02-09, § 16). För dessa risker beslutade styrelsen om 16 kontroller.

Styrelsen följde upp kontrollerna i samband med årsrapporten. Totalt utförde styrelsens förvaltning 15 kontroller. Vår granskning visar att det i några fall var otydligt vilka kontroller som hade genomförts och vad resultatet visade, exempelvis:

- Vid uppföljningen av kontrollen av uppnådd effekt av digitalisering framgick inte vad styrelsen hade kontrollerat.
- Styrelsens kontroll av hur personuppgifter hade behandlats bestod snarare av en beskrivning av genomförd verksamhet än av en utförd kontroll.
- Vid uppföljningen av kontrollen av skyddet för informationstillgångar framgick det inte hur kontrollerna hade gått till eller vad resultatet visade.

Styrelsen bedömde att den interna kontrollen var acceptabel

I årsrapporten konstaterade styrelsen att åtta kontroller hade visat att det inte fanns några brister, medan sju kontroller visade att det fanns vissa brister. Styrelsens samlade bedömning var att den interna kontrollen var på en acceptabel nivå.

Styrelsen kommenterade att det fanns vissa brister i hanteringen av enskilda risker och att det fanns behov av fortsatt utveckling av det övergripande arbetet med den interna kontrollen. Styrelsen identifierade också tre områden som förvaltningen skulle arbeta vidare med under år 2022 för att utveckla den interna kontrollen.

Av styrelsens uppföljning framgick att verksamheterna hade identifierat några åtgärder. I styrelsens uppföljning var det inte tydligt om verksamheterna hade vidtagit åtgärder för att rätta till bristerna eller när åtgärderna skulle följas upp.

Styrelsen beslutade inte om några särskilda åtgärder med anledning av det som framkommit när styrelsen följde upp kontrollerna i samband med årsrapporten.

Vår kommentar

Styrelsen uppfyllde för år 2021 i huvudsak kraven i reglementet för intern kontroll. Vi bedömer dock att det fanns brister styrelsens uppföljning av kontrollerna. Bristerna försvårar möjligheten att bedöma om kontrollerna var utförda med tillräcklig kvalitet. Det försvårar också möjligheten att värdera resultatet av kontrollerna. Av uppföljningen bör det framgå hur styrelsen genomfört kontrollerna och vad resultatet blev.

Styrelsens uppföljning av verksamhetsmålen

Enligt kommunallagen ska revisorerna bedöma om resultatet är förenligt med fullmäktiges övergripande mål. Revisorerna ska också bedöma om regionstyrelsens redovisning av måluppfyllelsen är tillräckligt utvecklad.

Styrelsen följde upp målen i delårsrapporten per augusti 2021

Styrelsen beslutade om två delårsrapporter under år 2021. Vår granskning är inriktad mot delårsrapporten per augusti. I rapporten följde styrelsen upp sina verksamhetsmål. Styrelsen bedömde att fyra mål skulle uppfyllas helt vid årets slut. Sex skulle uppfyllas delvis. Ett mål skulle inte uppfyllas alls enligt styrelsens bedömning.

I delårsrapporten fanns kortfattade förklaringar till resultaten för respektive verksamhetsmål. I flera fall framgick det inte av redovisningen hur styrelsen gjorde sina bedömningar. För vissa verksamhetsmål gjorde styrelsen prognoser trots att det saknades underlag för underliggande indikatorer. Det framgick inte av delårsrapporten varför informationen saknades.

Rapporten innehöll beskrivningar av aktiviteter som planerades eller pågick för att förbättra resultaten. Beskrivningarna var dock översiktliga och täckte inte in samtliga indikatorer. Det fanns inga uppgifter om när aktiviteterna skulle vara genomförda eller hur de skulle säkerställa högre grad av måluppfyllelse vid årets slut.

Styrelsen bedömde i sin årsrapport att fem av elva mål uppfylldes

I sin årsrapport bedömde styrelsen att fem av elva verksamhetsmål var uppfyllda, fem delvis var uppfyllda och ett inte var uppfyllt. Det verksamhetsmål styrelsen inte uppfyllde handlade om att Västerbotten ska ha världens bästa och mest jämlika hälsa. Styrelsen beskrev endast översiktligt avvikelserna och vilka åtgärder som pågick eller planerades.

Styrelsens bedömning för varje verksamhetsmål byggde på en sammanvägning av underliggande indikatorer. I flera fall är det oklart hur styrelsen kom fram till sina bedömningar, exempelvis:

- Styrelsen bedömde att ett verksamhetsmål var helt uppfyllt trots att underliggande indikatorer endast var delvis uppfyllda eller inte alls uppfyllda.
- Styrelsen bedömde att två verksamhetsmål var helt uppfyllda trots att det saknades underlag för några indikatorer medan andra indikatorer inte alls var uppfyllda.
- För flera verksamhetsmål använde styrelsen andra jämförelsetal eller målvärden än de som styrelsen hade beslutat om i verksamhetsplanen. I årsrapporten kommenterade eller förklarade styrelsen inte varför jämförelsetal och målvärden hade bytts ut.

Styrelsen presenterade könsuppdelad statistik

Regionfullmäktige beslutade i regionplanen för år 2021 att jämställdhet är ett av flera perspektiv som ska genomsyra all verksamhet inom regionen. En bilaga till regionplanen anger att styrelser och nämnder ska redovisa könsuppdelad statistik där det är möjligt. Vår granskning visar att styrelsen för fyra av elva mål redovisade könsuppdelad statistik i sin årsrapport. Årsrapporten saknade analyser utifrån jämställdhetsperspektiv.

Vår kommentar

Liksom tidigare år bedömer vi att styrelsen behöver förbättra uppföljningen i delårsrapporten och årsrapporten. Det finns metodmässiga brister som årligen återkommer. I allt för hög utsträckning saknades målvärden och dataunderlag för prognoser och bedömningar. Det finns också oklarheter i styrelsens bedömningar av måluppfyllelse.

Styrelsen behöver också förbättra sina analyser om varför vissa mål inte uppnås och vilka åtgärder som är nödvändiga för att öka måluppfyllelsen.

5. Regionstyrelsens uppsikt under år 2021

Sammanfattning: Regionstyrelsen har utvecklat sin uppsikt över övriga nämnder. Det finns dock brister i regionstyrelsens uppsikt över verksamheten i de kommunala bolagen. Uppdelningen mellan regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden om arbetet med uppsikten över de kommunala bolagen bidrar till otydligheter och brister i regionstyrelsens uppsikt.

Styrelsens planering av uppsikten

Regionstyrelsens uppsiktsplikt gäller övriga nämnder, kommunala bolag, stiftelser, ekonomiska föreningar och kommunalförbund. Enligt fullmäktiges reglemente ska regionala utvecklingsnämnden stödja styrelsen i uppsiktsarbetet. Nämnden ska löpande följa verksamheten i bolagen vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av ägardirektiven. Nämnden ska även bistå regionstyrelsen i ärendeberedningen av uppsikten över bolag.

Region Västerbotten är ägare av 19 kommunala bolag och tre stiftelser samt är medlem i fyra kommunalförbund. Inom ramen för förstärkta uppsikten ska regionstyrelsen i årliga beslut pröva om verksamheten i de kommunala bolagen är genomförda i enlighet de kommunala ändamålen och de kommunala befogenheterna. Enligt fullmäktiges reglemente ska styrelsen meddela fullmäktige om sin prövning av bolagen snarast.

Styrelsen beslutade om en riktlinje och uppsiktsplan

Enligt styrelsens utvärdering i februari 2021 var uppsikten år 2020 till stor del genomförd enligt plan. Underlaget inför styrelsens utvärdering angav att uppsikten skulle utvecklas år 2021. Därefter beslutade styrelsen om en riktlinje och en ny uppsiktsplan för år 2021 (2021-02-09, §§ 20, 21 och 22).

Uppsikten skulle genomföras genom dialogmöten och skriftlig information

I 2021 års uppsiktsplan (RS 106-2021) fanns tidplan för när styrelsens arbetsutskott skulle träffa företrädare för nämnder och bolag. Det framgick även vilka organisationer som styrelsen endast skulle följa med hjälp av skriftliga underlag. Kommunalförbunden skulle följas genom att styrelsen löpande fick ta del av förbundens protokoll. Styrelsen skulle även delta i beredning av delårs- och årsredovisning för förbunden inför beslut i regionfullmäktige och i frågan om ansvarsfrihet.

Styrelsens riktlinje för uppsikten (RS 105-2021) angav att regionala utvecklingsnämnden skulle ha årliga dialogmöten med de bolag "vars verksamhet ligger inom nämndens ansvarsområde". Det framgick inte vilka bolag det handlade om. Styrelsens uppsikt över dessa bolag skulle grunda sig på den skriftliga rapport som nämnden skulle ge styrelsen.

Av riktlinjen framgick att styrelsen årligen skulle göra en prövning om hel- och delägda bolag bedrivit sin verksamhet enligt det fastställda kommunala ändamålet och inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om styrelsen funnit att så inte är fallet skulle styrelsen lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.

Vår kommentar

Regionstyrelsen följde sina rutiner och utvärderade sin uppsikt år 2020 innan beslut om ny uppsiktsplan för år 2021. De riktlinjer styrelsen beslutade om innehöll

en kort beskrivning av regionala utvecklingsnämndens del i uppsikten av bolagen. Liksom tidigare år var arbetsfördelningen mellan regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden otydlig. Styrelsen specificerade inte vilka bolag som låg inom regionala utvecklingsnämndens område, vilket bör framgå.

Genomförd uppsikt år 2021

Vid två tillfällen under år 2021 fick regionstyrelsen information om arbetsutskottets uppsiktsträffar. Av arbetsutskottets och styrelsens protokoll framgick att utskottet genomförde tre av tre planerade träffar: hälso- och sjukvårdsnämnden, regionala utvecklingsnämnden och Science Park i Umeå AB.

Uppsikten av samordningsförbund var helt baserad på skriftliga underlag som styrelsen begärt in från förbunden.

Underlagen till regionstyrelsen bestod av protokollsutdrag från arbetsutskottets träffar med företrädare för nämnderna. Styrelsen fick även ta del av förvaltningens sammanställningar och samlade bedömning av nämnder, bolag och samordningsförbund. I vissa fall beslutade styrelsen att fortsätta följa riskfaktorer som framkommit i uppsikten. Exempelvis fick regiondirektören i uppdrag att löpande följa kostnadsutvecklingen och tillgängligheten inom hälso- och sjukvården och hålla styrelsen underrättad.

Regionstyrelsens protokoll visade att uppsikten av kommunalförbund bestod i att styrelsen tog del av protokoll från förbunden löpande under året. Styrelsen deltog även i beredning av delårs- och årsredovisning för bolagen inför beslut i regionfullmäktige samt i frågan om ansvarsfrihet. Det framgick inte om förvaltningen och styrelsen gjorde några analyser och bedömningar eller om styrelsen vidtog några åtgärder med anledning av uppgifterna om kommunalförbunden.

Regionala utvecklingsnämnden lämnade rapporter om sin uppsikt

I oktober och december 2021 samt februari 2022 fick regionstyrelsen information från de uppsiktsträffar med bolag som regionala utvecklingsnämnden genomfört. Underlagen till regionstyrelsen bestod av protokollsutdrag från regionala utvecklingsnämndens träffar samt de dokument från bolagen som nämnden begärt att få ta del av.

I underlagen till regionstyrelsens behandling saknades analyser av de uppgifter som bolagen lämnat till regionala utvecklingsnämnden. Varken regionala utvecklingsnämnden eller regionstyrelsen gjorde någon värdering eller drog några slutsatser av det som framkom i uppsikten. Av styrelsens protokoll framgick endast att informationen var "delgiven". Styrelsen vidtog inga åtgärder med anledning av nämndens rapportering.

Styrelsen utvärderade sin uppsikt för år 2021

I februari 2022 utvärderade styrelsen sin uppsikt för år 2021. Enligt utvärderingen hade styrelsen genomfört uppsikten enligt plan. I utvärderingen framkom att styrelsen skulle följa hälso- och sjukvårdsnämndens arbete med den uppskjutna vården. Gällande regionala utvecklingsnämnden skulle styrelsen fortsätta följa kostnadsutvecklingen för kollektivtrafiken. Styrelsen betonade även behovet av ny struktur för uppsikten av regionens bolag (RS 2022-02-08, § 18).

I samband med vår granskning hade styrelsen ännu inte prövat bolagen

Arbetet med denna granskning avslutades i början av april 2022. Av regionstyrelsens protokoll framgår att styrelsen vid denna tidpunkt ännu inte utvärderat om bolagen genomfört sina verksamheter i enlighet med de kommunala ändamålen och kommunala befogenheter.

Vår kommentar

Regionstyrelsen har utvecklat sin uppsikt av övriga nämnder. Vi bedömer dock att uppdelningen av arbetet med uppsikten av de kommunala bolagen mellan regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden bidrar till otydlighet. Styrelsen har inte specificerat vilka bolag som regionala utvecklingsnämnden ska hantera. Precis som tidigare år fanns det brister i nämndens underlag till regionstyrelsen och det är svårt att få insyn i vilken information som framkom vid nämndens uppsiktsträffar.

Vi bedömer att styrelsens prövning av de kommunala bolagen inom ramen för den förstärkta uppsikten utgör ett viktigt underlag till fullmäktige. I både 2019 års och 2020 års granskning rekommenderade revisorerna styrelsen att göra sin prövning innan fullmäktige beslutar om regionens årsredovisning och direktiven till ägarombuden. I samband med denna granskning hade styrelsen ännu inte prövat bolagen. Som framgår i inledningen av denna rapport har styrelsen uppgett till revisorerna att den ska fatta beslut om bolagen senast den 30 juni varje år. Vi vill understryka att reglementet anger att styrelsen ska meddela sitt beslut om bolagen till regionfullmäktige snarast.

6. Iakttagelser från fördjupade granskningar år 2021

Revisorerna gjorde ett antal fördjupade granskningar inom regionstyrelsens ansvarsområde år 2021:

- Beredningen av riktlinjer för god ekonomisk hushållning (2/2021)
- Samverkan för regional utveckling (3/2021)
- Kontroll över beslut (4/2021)
- Hanteringen av folkhälsobidrag (6/2021)
- Hanteringen av tjänstebilar (7/2021)
- Genomförande av fullmäktiges beslut att nämnderna ska ha egna förvaltningar (8/2021)
- Hanteringen av allmänna handlingar (9/2021)
- Vaccinering av covid-19 (10/2021)
- Regionens ägarstyrning av kommunala bolag (11/2021)

Vår kommentar

Fördjupade granskningar visade att regionstyrelsen år 2021 inte hade processer och rutiner som säkerställde en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll. I granskningarna har det även framkommit exempel på oklar fördelning av roller, ansvar och befogenheter mellan styrelsen och andra nämnder. Granskningar finns på regionens webbsida <https://regionvasterbotten.se/revision/granskningar>.

7. Åtgärder med anledning av iakttagelser år 2020

I tabellen nedan har vi sammanställt i vilken grad styrelsen vidtog tillräckliga åtgärder med anledning av rekommendationer i 2020 års granskning.

Rekommendationer i 2020 års granskning	Tillräckliga åtgärder?	Vår kommentar
Säkerställ att det finns ett tillräckligt tjänstepersonsstöd för att stärka de processer som rör styrning, uppföljning och kontroll.	Nej	Flera granskningar under år 2021 visade att tjänstepersonsstödet inte var tillräckligt utvecklat. Följsamheten till regler och rutiner har skiftat och det fanns brister i redovisningen av måluppfyllelsen och uppföljningen av internkontrollen. Rapporteringen till styrelsens ledamöter i uppsikten var otillräcklig.
Ställ krav på konsekvensbeskrivningar, riskanalyser och kostnadsberäkningar inför beslut om åtgärder. Vid avvikelser måste styrelsen vara aktiv och fatta nya beslut.	–	Styrelsens negativa budgetavvikelse berodde till största delen på en engångseffekt för år 2021. Bortsett från engångseffekten var resultatet positivt.
Säkerställ en ändamålsenlig metod och redovisning av resultat i förhållande till styrelsens verksamhetsmål.	Nej	Det saknas tillräckliga underlag för tillförlitliga bedömningar i delårs- och årsrapporterna. Det är oklart hur styrelsen kommit fram till sina sammanvägda bedömningar av resultaten för flera av målen.
Utveckla kontrollen över de uppdrag som styrelsen lämnar till regiondirektören och andra tjänstepersoner genom att tydligt ange när uppdragen ska återrapporteras.	Delvis	För majoriteter av uppdragen hade styrelsen beslutat om när resultaten skulle redovisas.
Se till att analyser och resultat från uppsikten är dokumenterade. Utvärdera om bolagens verksamheter är genomförda i enlighet med kommunala ändamål och kommunala befogenheter senast vid styrelsens beslut om årsredovisningen.	Delvis	Styrelsen utvecklade sin uppsikt av övriga nämnder. Det fanns brister i styrelsens uppsikt av de kommunala bolagen. Underlaget bestod i för stor utsträckning obearbetat material. Regionstyrelsens prövning inom ramen för den förstärkta uppsikten var ännu inte genomförd när arbetet med denna granskning avslutades i början av april 2021.

Vår kommentar

Regionstyrelsen vidtog inte tillräckliga åtgärder med anledning av rekommendationerna i 2020 års granskning.

8. Svar på revisionsfrågor

Vår samlade bedömning är att regionstyrelsen för år 2021 inte hade tillräckliga resultat. Styrelsen hade inte heller tillräcklig styrning och kontroll.

Revisionsfråga	Vår kommentar
Har styrelsen en tillräcklig måluppfyllelse?	Nej, styrelsen uppfyllde endast fem av elva verksamhetsmål.
Har styrelsen haft en tillräcklig styrning och kontroll över verksamheten inom sitt ansvarsområde?	Nej, granskningar år 2021 visade att styrelsen inte hade en tillräcklig styrning och kontroll.
Har styrelsen en tillräckligt utvecklad redovisning av måluppfyllelse?	Nej, för flera av målen saknades tillräckliga underlag för att göra tillförlitliga bedömningar. Styrelsens bedömningar av resultaten var otydliga.
Har styrelsen lett och samordnat förvaltningen av regionens angelägenheter i tillräcklig utsträckning?	Delvis. Styrelsen har beslutat om regiongemensamma styrdokument samt lämnat anvisningar för nämndernas verksamhetsplanering och uppföljning. Granskningar under året har dock visat att fördelning av roller, ansvar och befogenheter mellan styrelsen och andra nämnder varit oklar.
Har styrelsen haft tillräcklig uppsikt över övriga nämnder, kommunala företag och kommunalförbund?	Delvis. Styrelsen har i huvudsak genomfört uppsikten enligt plan, utvecklat sin uppsikt i vissa delar samt identifierat utvecklingsområden för att förbättra uppsikten. Dock saknades tillräckligt bearbetade analyser av vad som framkom i uppsikten av de kommunala bolagen.
Har styrelsen agerat tillräckligt med anledning av rekommendationerna i föregående års granskning?	Nej, flera brister som uppmärksammades i 2020 års granskning fanns kvar år 2021.

Våra rekommendationer till regionstyrelsen

Vi rekommenderar styrelsen att arbeta med följande områden:

- Säkerställ att beslut om fördelning av statsbidrag hanteras i enlighet med kommunallagens 5 kap. 1 §.
- Säkerställ en ändamålsenlig metod för att redovisa resultaten i förhållande till styrelsens verksamhetsmål.
- Utveckla kvaliteten i uppföljningen av den interna kontrollen och vid behov besluta om åtgärder för att komma till rätta med de brister kontrollerna visar.
- Se till att det finns bearbetade analyser som underlag inför styrelsens bedömningar i uppsikten av regionens bolag.

Umeå den 8 april 2022

Marcus Rönnegård
Sakkunnig
Certifierad kommunal revisor

Revisionskontoret
Region Västerbotten

Nedbrytning av revisionsfrågorna

Här redovisas hur revisionsfrågorna brutits ner i samband med granskningsarbetet.

Styrelsens ansvar som nämnd

1. Har styrelsen en tillräcklig måluppfyllelse?

- Har styrelsen uppnått sina verksamhetsmål?
- Har styrelsen klarat sin budget?
- Har styrelsen genomfört lämnade uppdrag från fullmäktige?

2. Har styrelsen haft en tillräcklig styrning och kontroll över verksamheten inom sitt ansvarsområde?

- Har styrelsen processer, rutiner och tjänstepersonsstöd för styrning, uppföljning och kontroll?
- Har styrelsen följt upp de beslut den fattat under året?
- Har styrelsen kontrollerat att regler efterlevs?

3. Har styrelsen en tillräckligt utvecklad redovisning av måluppfyllelse?

- Har styrelsen brutit ner uppdrag och mål från fullmäktige med hjälp av mätbara delmål?
- Har styrelsen analyserat och förklarat resultaten?

Styrelsens ledning, samordning och uppsikt

4. Har styrelsen lett och samordnat förvaltningen av regionens angelägenheter i tillräcklig utsträckning?

- Har styrelsen säkerställt berett fullmäktiges regionplan och budget?
- Har styrelsen beslutat om anvisningar för övriga nämnders verksamhetsplanering?
- Har styrelsen beslutat om anvisningar för övriga nämnders verksamhetsuppföljning?
- Har styrelsen redovisat resultaten i delårsrapporter och årsredovisning till fullmäktige?

5. Har styrelsen haft tillräcklig uppsikt över övriga nämnder, kommunala företag och kommunalförbund?

- Utvärderade regionstyrelsen sin uppsikt för år 2020 innan styrelsen beslutade om en ny uppsiktsplan för år 2021?
- Beslutade styrelsen om en uppsiktsplan för år 2021?
- Hade uppsiktsplanen utvecklats jämfört med år 2020?
- Genomförde styrelsen sin uppsikt enligt planen för år 2021?
- Går det med hjälp av styrelsens protokoll verifiera om styrelsens uppsikt varit tillräcklig?
- Utvärderade styrelsen sin uppsikt för år 2021?
- Har styrelsen prövat om regionens bolag år 2021 bedrivit sina verksamheter i enlighet med fastställda kommunala ändamål och inom ramen för de kommunala befogenheterna?

Regionstyrelsens beslut om grundläggande styrdokument

Styrdokument för styrelsens förvaltning	Beslut	Vår notering
Verksamhetsplan för år 2021	Ja	2020-10-27, § 213 (RS 1368-2020)
Budget för år 2021	Ja	2020-10-27, § 213 (RS 1368-2020)
Internkontrollplan för år 2021	Ja	2021-02-09, § 16 (RS 1627-2020)
Uppdrag och regler Hälsoval Västerbotten för år 2021	Ja	2020-10-27, § 216 (RS 1360-2020)
Uppföljningsplan år 2021 för hälsovalet	Ja	2020-10-27, § 216 (RS 1360-2020)
Instruktion för regiondirektören	Ja	2019-03-12, § 50 (RS 290-2019)
Delegationsordning	Ja	2020-12-08, § 271 (RS 1818-2020)
Rutin för att anmäla delegationsbeslut till styrelsen	Nej	Det fanns en kortfattad anvisning i styrelsens delegationsordning som handlade om anmälan av beslut. Vi bedömer dock att detta inte var tillräckligt för att utgöra en rutin.
Dokumenthanteringsplan	Ja	2019-03-18, § 48 (RS 160-2019)
Riktlinje för ärendebereidning inom styrelsens ansvarsområde	Ja	2021-12-14, § 289 (RS 1880-2021)
Delårsrapport per april 2021	Ja	2021-06-07, § 139 (RS 848-2021)
Delårsrapport per augusti 2021	Ja	2021-10-26, § 246 (RS 1557-2021)
Årsrapport för år 2021	Ja	2022-04-05, § 84 (RS 106-2022)
Styrdokument för ledning och samordning i regionen	Beslut	Vår notering
Underlag för regionplan och budget år 2021	Ja	2020-06-16, § 45 (RS 540-2020)
Anvisningar för övriga nämnders verksamhetsplanering och uppföljning år 2021	Ja	2021-03-02, § 57 (2-2021). Anvisningarna låg i bilaga till de planeringsförutsättningar styrelsen beslutade om.
Riktlinje för uppsiktsplikten	Ja	2021-02-09 § 21 (RS 105-2021)
Plan för uppsiktsplikten år 2021	Ja	2021-02-09 § 22 (RS 106-2021)
Investeringsplan för år 2021	Ja	2020-12-08, § 259 (RS 1692-2020)
Riktlinjer för informations-säkerhet	Ja	2021-06-07, § 136 (RS 747-2021)
Årsredovisning för år 2021	Ja	2022-04-05, § 85 (RS 231-2022)

Regionstyrelsens uppdrag till regiondirektören under år 2021

Uppdrag till regiondirektören	Våra iakttagelser
<p><i>"Egentillverkning av patient- och personalmåltider startas upp fram tills den långsiktiga strategin för måltidsdistribution i länet är klarlagd och införande beslutad. [...] Regiondirektören får i uppdrag [...] att starta egentillverkning och ta fram förslag på en länsövergripande hållbar strategi för måltidsdistribution utifrån patientperspektivet och måltidsmodellen i enlighet med livsmedelsverkets riktlinjer. Återrapportering sker i regionstyrelsen senast i januari 2022."</i> RS 2021-02-09 §17</p>	<p>Uppdraget skulle redovisas för styrelsen i januari 2022.</p> <p>Det framgick inte av styrelsens protokoll att uppdraget blev redovisat i tid.</p>
<p><i>"Regiondirektören får i uppdrag [...] att påbörja upphandling av ramavtal för Region Västerbotten avseende IT-konsulter."</i> RS 2021-02-09 §18</p>	<p>Det framgick inte av beslutet om eller när uppdraget skulle redovisas för styrelsen.</p>
<p><i>"Regiondirektören får i uppdrag att strukturera upp processen av uppsiktsplikten över bolagen i enlighet med motivering (RS 107:3-2021) och återkomma med redovisning till regionstyrelsen i april 2021."</i> RS 2021-02-09 §20</p>	<p>Uppdraget skulle redovisas för styrelsen i april 2021.</p> <p>Det framgick inte av styrelsens protokoll att uppdraget blev redovisat i tid.</p>
<p><i>"Under förutsättning att regionfullmäktige beslutar om tilläggsbudgeten för 2021, får regiondirektören i uppdrag att förstärka finansfunktionen [...]"</i> RS 2021-02-09 §28</p>	<p>Det framgick inte av beslutet om eller när uppdraget skulle redovisas för styrelsen.</p>
<p><i>"Uppförande av tillbyggnad vid Lycksele lasarett, byggnad 120 [...] Regiondirektören får i uppdrag [...] att genomföra uppförandet av byggnad 120. Beslutet gäller under förutsättning att regionfullmäktige beslutar att genomföra projektet."</i> RS 2021-02-09 §29</p>	<p>Det framgick inte av beslutet om eller när uppdraget skulle redovisas för styrelsen.</p>
<p><i>"Reinvestering för reservkraft/värme vid Norrlands universitetssjukhus [...] Regiondirektören får i uppdrag [...] att genomföra föreslagen investering. Beslutet gäller under förutsättning att regionfullmäktige beslutar att genomföra projektet."</i> RS 2021-02-09 §30</p>	<p>Det framgick inte av beslutet om eller när uppdraget skulle redovisas för styrelsen.</p>
<p><i>"Regionstyrelsen uppdrar till regiondirektören att hålla styrelsen informerad om hur vaccinationsplanen fortgår. Informationen skall ges vid varje styrelsemöte fram till sommaren, men uppstår behov skall skriftlig information skickas till styrelsen. Informationen skall särskilt belysa hur tillgängligheten för medborgarna utvecklas för att kunna ta del av vaccinationer."</i> RS 2021-02-09 §51</p>	<p>Uppdraget skulle redovisas för styrelsen vid varje möte fram till sommaren 2021.</p> <p>Av protokollen framgick att styrelsen fick information om vaccineringen vid varje möte fram till sommaren.</p>
<p><i>"Regiondirektören får i uppdrag att anlita mäklare för att genomföra försäljning av fastigheten Flyttfågeln 12 i Umeå kommun. Återkoppling sker till regionstyrelsen i december 2021."</i> RS 2021-05-18 §121</p>	<p>Uppdraget skulle redovisas för styrelsen i december 2021.</p> <p>Det framgick inte av styrelsens protokoll att</p>

Bilaga 3

	uppdraget blev redovisat i tid.
<i>"Regiondirektören får i uppdrag att utreda vilka åtgärder som behöver vidtas för att efterleva den nya visseblåsarlagen. Regiondirektören ska åiterrapportera, med förslag till beslut, till regionstyrelsen under hösten år 2021." RS 2021-06-07 §135</i>	Uppdraget skulle redovisas för styrelsen under hösten 2021. Regiondirektören redovisade sin utredning för styrelsen vid sammanträdet 2021-12-14, § 278.
<i>"Med anledning av coronapandemin och att målet om ekonomi i balans år 2022 kvarstår ges regiondirektören i uppdrag att titta på behovet av att föreslå eventuella kompletterande beslut för att hantera den tidsmässiga förseningen i genomförandet av arbetet med den ekonomiska omställningsplanen. Uppdraget åiterrapporteras till regionstyrelsen i september 2021." RS 2021-06-07 §143</i>	Uppdraget skulle redovisas för styrelsen i september 2021. Styrelsen fick en statusrapport vid sammanträdet 2021-09-07, § 167. Regiondirektören föreslog inga kompletterande beslut för att hantera förseningarna.
<i>"Regiondirektören får i uppdrag att definiera ett koncept för akademiska hälsocentraler (AHC) efter lärdomar som finns i andra regioner samt att åiterrapportera till regionstyrelsen för en fortsatt process kring implementering." RS 2021-09-07 §175</i>	Det framgick inte av beslutet när uppdraget skulle redovisas för styrelsen.
<i>"Återrappport från dialogmöte med hälso- och sjukvårdsnämnden inom ramen för regionstyrelsens uppsiktsplikt [...] Bedömningen görs att regionstyrelsen behöver fortsätta att följa nämndens ekonomi med, på övergripande nivå, uppgift om åtgärder och analys. Styrelsen behöver även följa utvecklingen inom den uppskjutna vården. [...] Regiondirektören får i uppdrag att vid regionstyrelsens sammanträden löpande informera om kostnadsutvecklingen och tillgängligheten inom ramen för uppsiktsplikten." RS 2021-10-26 §228</i>	Uppdraget skulle redovisas för styrelsen löpande. Styrelsen fick information om tillgänglighet och vårdgaranti på följande sammanträden: 2021-12-14, 2022-02-08 och 2022-03-01.
<i>"Återrappport från dialogmöte med regionala utvecklingsnämnden inom ramen för regionstyrelsens uppsiktsplikt [...] Regiondirektören får i uppdrag att vid regionstyrelsens sammanträden informera om kollektivtrafikens kostnadsutveckling och händelser av större vikt som påverkar utvecklingen." RS 2021-10-26 §229</i>	Uppdraget skulle redovisas för styrelsen löpande. Styrelsen fick information om nöjd-kund-index för kollektivtrafiken på följande sammanträden: 2022-02-08 och 2022-03-01.
<i>"Verksamhetsområde Service går samman med Verksamhetsområde Digitalisering och medicinsk teknik till ett (1) verksamhetsområde. Regiondirektören får i uppdrag att skapa en sammanhållen organisation för att möta målbilden [...]" RS 2021-10-26 §240</i>	Det framgick inte av beslutet om eller när uppdraget skulle redovisas för styrelsen.
<i>"Regiondirektören får i uppdrag att tillse att en ändamålsenlig lokal för en samlad neurorehabilitering på Norrlands universitetssjukhus införs i fastighetsutvecklingsplanen samt inarbetas</i>	Uppdraget skulle redovisas för styrelsen i februari 2022 som del i

Bilaga 3

<i>i kommande investeringsplan som fastställs av regionstyrelsen i februari 2022.” RS 2021-10-26 §241</i>	fastighetsutvecklingsplanen och investeringsplanen. Det framgick inte av styrelsens protokoll att uppdraget blev redovisat i tid.
<i>”Regiondirektören får i uppdrag att redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för att motverka tysthetskulturen. Detta skall ske senast vid regionstyrelsens sammanträde i februari 2022.” RS 2021-10-26 §273</i>	Uppdraget skulle redovisas för styrelsen i februari 2022. Styrelsen fick en rapport om åtgärder vid sammanträdet 2022-02-08, § 5.
<i>”Basutbud för 1177 Vårdguidens e-tjänster [...] Regiondirektören får i uppdrag att utarbeta en införandeplan för provsvar i basutbudet utifrån minimal administrativ påverkan. Planen ska återrapporteras till styrelsen i juni 2022” RS 2021-12-14 §295</i>	Uppdraget skulle redovisas för styrelsen i juni 2022.
<i>”Prioritering för ny- och ombyggnationer vid Skellefteå lasarett [...] Regiondirektören får i uppdrag att tillse att prioriteringsordningen införs i fastighetsutvecklingsplanen.” RS 2021-12-14 §296</i>	Det framgick inte av beslutet om eller när uppdraget skulle redovisas för styrelsen.
<i>”Etablering av fastighetsmodul för laborativ verksamhet vid Norrlands Universitetssjukhus [...] Paviljonger uppförs och befintliga lokaler anpassas enligt förslag. Regiondirektören får i uppdrag att ta fram en genomförandeplan för en långsiktig lösning av lab-lokaler inom 10 år, presenteras för regionstyrelsen senast 2025.” RS 2021-12-14 §297</i>	Uppdraget skulle redovisas för styrelsen senast år 2025.
<i>”Fastställa principerna för hur elanvändningen i Region Västerbotten ska prioriteras i händelse av eleffektbrist. Uppdra åt regiondirektören att utifrån principerna fastställa det slutliga underlaget som ska skickas till Länsstyrelsen innehållande närmare uppgifter om respektive samhällsviktig elanvändare som ska prioriteras inom Region Västerbotten.” RS 2021-12-14 §297</i>	Det framgick inte av beslutet om eller när uppdraget skulle redovisas för styrelsen.

Källa: Regionstyrelsens protokoll år 2021 samt februari och mars 2022

Iakttagelser om regionstyrelsens arbete med intern kontroll

Kontrollfråga	Bedömning	Vår kommentar
Risakanalys och internkontrollplan		
1. Har styrelsen säkerställt att det finns dokumenterade riskbedömningar?	Ja	Styrelsens arbetsutskott beredde risakanalysen 2020-11-17, § 233.
2. Har styrelsen beslutat om en internkontrollplan?	Ja	Styrelsen beslutade om internkontrollplanen 2021-02-16, § 16. Risakanalysen var en del av planen.
3. Har styrelsen säkerställt att internkontrollplanen motsvarar kraven i regionstyrelsens riktlinje för intern kontroll?	Ja	Internkontrollplanen uppfyllde de formella kraven.
Uppföljning		
4. Har styrelsen följt upp arbetet med intern kontroll?	Ja	Uppföljningen av kontrollerna redovisades i bilaga till årsrapporten.
5. Har styrelsen säkerställt att kontrollerna i internkontrollplanen är genomförda med tillräcklig kvalitet?	Delvis	I några fall var det otydligt vilka kontroller som hade genomförts, hur de hade genomförts och vad resultatet visade.
6. Har styrelsen bedömt resultatet av uppföljningen av intern kontroll?	Ja	Styrelsen bedömde att den interna kontrollen var acceptabel. Bedömningen utgick från kriterier i styrelsens tillämpningsanvisningar. Styrelsen identifierade också områden som behövde utvecklas i arbetet med intern kontroll.
7. Har styrelsen beslutat om tillräckliga åtgärder i händelse av att den interna kontrollen visat på brister?	Nej	Av uppföljningen framgick åtgärder som verksamheten bedömde behövde genomföras. Det framgick inte när åtgärderna skulle genomföras och vem som var ansvarig för åtgärderna. Styrelsen beslutade inte om några särskilda åtgärder med anledning av det som framkommit.